

Askanas, Kazimierz

Wystąpienie wiceprezesa TNP dra Kazimierza Askanasa w Wyższym Seminarium Duchownym w czasie obiadu.

Notatki Płockie 27/1-110, 14

1982

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wystąpienie wiceprezesa TNP dra Kazimierza Askanasa w Wyższym Seminarium Duchownym w czasie obiadu

Eminencjo Prymasie Polski,
Ekscelencjo Księżę Biskupie Płocki,
Szanowni Przedstawiciele Władz, Dostojni
Goście,

powrót po wiekach do Bazyliki Katedralnej Drzwi Płockich, to nie tylko święto Katedry, Towarzystwa Naukowego Płockiego i naszego miasta — to święto kultury polskiej.

Kultura narodu w najszerszym znaczeniu tego wyrazu, to cały jego duchowy i materialny dorobek zdobyty w ciągu dziejów. Jedną z najpiękniejszych dziedzin kultury — sztuka, tak zawsze wysoko w Płocku ceniona, odgrywała w historii naszego narodu niezwykle poważną rolę. Mury Wawelu, wspaniałe kościoły i zamki, pomniki, arcydzieła malarstwa, techniczne patyna wieków i uroda zabytki artystycznego rzemiosła ukazywały narodową tradycję nie mniej wymownie niż język, obyczaje i pisane słowo.

Kultura narodu stanowi niezwykle silne i trwałe spoiwo między pokoleniami żyjącymi, minionymi i tymi, które nadejdą. To właśnie poczucie — poczucie jedności narodowej, pozwalało skutecznie zwalczać krzyżacki napór, wydzwignąć kraj z odmętów szwedzkiego potopu, przetrwać nieugięte ponad stuletnią niewolę rozdartego kraju i wyjść zwycięsko z najbardziej ponurych w historii lat hitlerowskiej okupacji.

Wielka jest siła oddziaływania kultury narodowej, a niezwykle wymowna jest w tej kulturze rola sztuki.

Wspaniałe zabytki romańszczyzny, Drzwi Płockie, których brązowa kopia znalazła się znów po wiekach w katedrze płockiej nie powstały w Polsce jak nie wiele od nich młodsze Drzwi Gnieźnieńskie. Wykonali je mistrzowie magdeburscy. Jednak poza wielki-

mi walorami artystycznymi i ikonograficznymi, poza tym, że Drzwi stanowiły inspirację do wykonania w kraju Drzwi Gnieźnieńskich, już samo zamówienie dzieła o takim charakterze i to w warsztacie o wielkiej sławie, wskazuje przekonująco na rangę kulturalną ówczesnego ośrodka płockiego, który reprezentował taką świadomość artystyczną i taki poziom wymagań w zakresie kultury plastycznej.

Drzwi Płockie nazywane były biblią dla prostaczków, którzy nie znając sztuki czytania mogli z przedstawionych na Drzwiach wyobrażeń uczyć się ewangelii i chłonąć piękno wspaniałego dzieła. Uwidoczniła na Drzwiach symbolika dążeń do cnoty i pokoju Bożego zdaje się i dziś mieć swą wymowę.

Ważna dla kultury narodowej rola zabytków ma znaczenie tym większe im lepiej są one upowszechniane i udostępniane. Przywrócenie kulturze narodowej wspaniałego dzieła, znajdującego się od wieków w dalekim Nowogrodzie Wielkim, które dziś podziwiane być może powszechnie w centrum Polski, należy uznać za osiągnięcie o wielkim znaczeniu dla kraju.

Wyciągnięte są ku sobie dłonie biskupa księdza Bogdana Sikorskiego, następcy po wiekach na płockiej stolicy biskupiej Aleksandra z Malonne, fundatora Drzwi oraz święcącego dzisiaj swój sukces ich powrotu do Płocka prezesa TNP Jakuba Chojnackiego. Na ręce te symbolizujące niejako zbliżenie ku narodowemu pojednaniu, o którym tak pięknie mówił dzisiaj w Bazylice Ksiądz Prymas, składam w imieniu Towarzystwa Naukowego Płockiego jedno tylko życzenie:

Kultura polska tak ważna dla narodowego bytu niechaj żyje i rozwija się!

